

Veel gestelde vragen over Kennis in je Kas

In aanvulling op de webpagina Kennis in je Kas

1. Over welk onderzoek gaat Kennis in je Kas?

Zie de [infographic](#).

Het gaat over meer dan onderzoek. In feiten gaat het om de 3 innovatieprogramma's Kas als Energiebron, Glastuinbouw Waterproof en Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid. Daarin wordt een samenhangend pakket projecten gedaan gericht op een lange termijn strategisch doel, bijvoorbeeld klimaatneutraal telen. Het betreft onderzoek, merendeels toegepast onderzoek, en kennisuitwisseling over de resultaten. Gestreefd wordt naar gewas overstijgende projecten. De puur gewasgerichte projecten worden niet uit collectieve sector- of overheidsmiddelen gefinancierd, maar privaat vanuit gewas(coöperatie). Het komt overigens vaak voor dat projecten gefinancierd worden uit een combinatie van middelen uit een van de programma's, middelen vanuit het gewas en middelen vanuit toeleveranciers.

Voorbeelden:

- Onderzoek naar de gesloten kas, of energieleverende kas dat leidde tot Het Nieuwe Telen (temperatuur/lichtsom, luchtvochtigheid etc.);
- Telen met LED's, optimaal CO2 doseren; kennis m.b.t. geothermie;
- Bemestingsonderzoek, zuiveringstechnieken, gesloten teeltsysteem, telen uit de grond;
- Geïntegreerde gewasbescherming / Integrated Pest Management (IPM), plantweerbaarheid.

2. Bestaat er ook ander onderzoek?

Gewasgericht onderzoek wordt veelal vanuit de gewascoöperatie bedacht en gefinancierd. Denk aan toegepast onderzoek naar teeltrecept-achtige zaken voor licht, CO2, bemesting e.d. Dit bouwt vaak voort op eerder onderzoek van de 3 programma's.

Fundamenteel onderzoek wordt grotendeels door de overheid gefinancierd, ook met EU-geld. Betreft kennisontwikkeling gericht op de lange termijn, toepasbare resultaten komen er pas na 5 - 10 jaar uit. Denk aan nieuwe verdelingsmethoden, plantenfysiologisch onderzoek, nieuwe materialen.

3. Wat leveren de 3 innovatieprogramma's op?

Elke % minder uitval of meer opbrengst is duizenden euro's per hectare. Met Het Nieuwe Telen 5-10 m³/m² besparen is duizenden euro's. Het tuinbouwtarief energiebelasting scheelt de sector € 100 mln p.j., kan per bedrijf oplopen tot ruim € 80.000,-. Bij water en milieu zult u zeggen, dat kost alleen maar geld. Maar het echte verhaal is dat er teelten zouden zijn verdwenen en bedrijven gesloten of beboet als we het onderzoek naar wateroplossingen niet hadden gehad.

Hieronder een greep uit innovaties die u vandaag toepast of kunt toepassen en ontstaan zijn uit vele jaren investeren in onderzoek binnen de innovatieprogramma's.

Plantgezondheid (zie ook [hier](#))

- Oplossingen voor ziekten en plagen
- Kansen voor geïntegreerde en biologische aanpak

Water (zie ook [hier](#))

- Oplossingen voor waterbeheer
- Alternatieve gietwatervoorzieningen

Energie (zie ook [hier](#))

- Sterke vermindering energieverbruik, Het Nieuwe Telen
- Aardwarmte
- Optimale licht- en CO2 benutting

De volgende voorbeelden van lopend of recent afgerond onderzoek kent u wellicht. Zonder sectormiddelen (nu nog ex-PT) zouden deze projecten niet gerealiseerd zijn en was deze kennis niet ontwikkeld.

Project	Kosten	Financiering			Opm.
		Sector (ex-PT geld)	EZ	Gewascoop	
Perfekte chrysant	458.918	194.459	194.459	70.000	Excl. 92.500 in kind leveranciers
Duurzaamheid als leidraad voor roos	431.000	194.000	194.000	43.000	Excl. in kind leveranciers
LED: sleutel voor roos	547.000	246.000	246.000	55.000	Excl. in kind leveranciers
HNT paprika 2.0	254.505	127.250	127.250	-	
Uitstraling: theorie en praktijk	155.000	38.750	38.750	-	77.500 leveranciers
Winterlichtgewas komkommer 2SaveEnergycas	266.741		266.741	-	100% EZ via Proof of principle gedl KAE
Gezond tomatengewas met weinig gas 2SaveEnergykas	282.416	141.208	141.208	-	
Max. daglichtbenutting voor minimale belichtinphalaenopsis	204.800	85.500	85.500	33.800	
Masterplan Trips	800.000	170.000	370.000	200.000	Excl. Bijdragen toeleveranciers (60.000) en In Kind
Fysisch en chemische inductie plantweerberaarheid	667.300	100.100	567.200	-	Incl. Bijdragen toeleveranciers en In Kind
Emissieloos telen	558.000	36.000			Overige bijdragen Hagelunie, Stowa, Grodan e.a.; excl. in kind
Voorkomen en bestrijden emissies glastuinbouw	986.100	209.000	568.100	45.000	Excl. in kind toeleveranciers
Coastar project (ondergrondse water opslag technieken)	405.000	10.000	200.000		De rest uit bijdragen vanuit andere overheden
		Via programma's Kas als Energiebron, Glastuinbouw Waterproof, Het nieuwe doen in Plantgezondheid			

4. Wat kost het?

In het verleden (PT) ging jaarlijks zo'n 10 miljoen euro naar onderzoek en innovatie. Dat was ca. 15% van de PT-heffing. Nu wordt jaarlijks 4 miljoen euro ingezet voor de drie innovatieprogramma's *Kas als Energiebron*, *Glastuinbouw Waterproof*, *Het Nieuwe doen in Plantgezondheid*. Dit zijn nog reserves van het PT. De gewascoöperaties en toeleveranciers leggen daar nog ca. 1,5 miljoen per jaar bij, als projecten deels ook gewasgericht zijn of techniekontwikkeling betreffen.

De overheid verdubbelt het totale sectorbedrag.

5. Wie bepaalt welk onderzoek wordt gedaan?

Dat bepaalt de sector zelf, nu en in de toekomst. Er is een grote betrokkenheid van ondernemers. Dat blijft ook in de toekomst zo. Waar gewenst kunnen we aanpassen en verbeteren. Dat bepalen we als sector helemaal zelf.

Per thema is er een Ondernemersgroep, bestaande uit 15-20 ondernemers met een goede lijn naar de gewascommissies en gewascoöperaties. Dat werkt als volgt:

- ✓ Onderzoeksvragen worden opgesteld met de gewascommissies en de Ondernemersgroepen.
- ✓ Er wordt een Onderzoeksplan uitgezet bij de relevante kennispartijen.
- ✓ Indicaties worden beoordeeld door de specialisten van LTO Glaskracht en ondernemers. Voor de perspectiefvolle indicaties wordt de kennisinstelling uitgenodigd een projectvoorstel uit te werken.
- ✓ Projectvoorstellen worden besproken met de relevante gewascommissie en gewascoöperaties; projectvoorstel wordt desgewenst aangepast; draagvlak wordt vastgesteld.
- ✓ De Ondernemersgroep (per thema) beoordeelt de projecten, bekijkt draagvlak, en geeft advies aan de financiers (LTO Glaskracht en het Ministerie van LNV).
- ✓ De goedgekeurde projecten worden vervolgens uitgevoerd. Alle projecten worden begeleid door ondernemers (BCO's).

6. Is nieuw onderzoek echt noodzakelijk?

Technieken en teeltkennis waar we vandaag over beschikken, zijn het resultaat van het onderzoek van de afgelopen jaren. Daar kan de sector nog een paar jaar op teren, maar stoppen met de programma's betekent dat de stroom toepasbare kennis zal gaan opdrogen. Er zal minder ontwikkeld worden, het zal puur privaat gefinancierd zijn en de resultaten zullen slechts voor kleine kring beschikbaar komen.

De 3 programma's zorgen er voor dat het energiegebruik gestaag daalt, nieuwe oplossingen voor plantgezondheid worden gevonden en de emissie naar het oppervlaktewater en bodem afneemt. Om onze positie te behouden, zijn gesloten watersystemen, emissie- en residuvrije teelt met minder energie én zonder fossiel noodzakelijk. Kunt u uw bedrijf op die manier inrichten met wat u vandaag weet, of ontbreken er nog puzzelstukjes?

7. Blijft nieuwe kennis niet te vaak ergens op een plank liggen?

We doen ons uiterste best om zo veel mogelijk ondernemers te bereiken. De kennis die wordt ontwikkeld, wordt op allerlei manieren gedeeld. Via websites, webinars, kennisbijeenkomsten, cursussen, via de vakbladen, via (teelt)adviseurs en toeleveranciers, via het onderwijs.

8. Waarom betaalt de Topsector Tuinbouw & Uitgangsmaterialen dit onderzoek niet?

De onderzoeksmiddelen van de Topsector T&U zijn van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Die middelen worden ingezet onder de voorwaarde dat het be-

drijfsleven ook meefinanciert. De sector dient projecten/programma's in waarin de sector-investering concreet is aangegeven. Topsector T&U selecteert de beste projecten en adviseert LNV over de financiering. Aanvragen zonder bedrijfsleven-inzet komen niet in aanmerking.

9. Kunnen de gewascoöperaties en toeleveranciers dit onderzoek niet financieren?

Gewascoöperaties en toeleveranciers financieren ook onderzoek. Dat betreft dan gewasgericht toegepast onderzoek, dus een korte periode tussen de investering in onderzoek en toepasbaar resultaat voor het specifieke gewas. In een enkel geval financieren gewascoöperaties of toeleveranciers een klein deel mee aan onderzoeksprojecten in de innovatieprogramma's zoals Kas als Energiebron. In totaal is dat ca. € 1,5 mln per jaar, voor het merendeel van toeleveranciers, in aanvulling op de eerder genoemde 4 mln ex-PT-middelen.

De gewascoöperaties zijn nog maar enkele jaren bezig. Niet alle telers nemen deel. In de gewascoöperaties is op dit moment daarom geen draagvlak om hun contributie te verhogen en een deel te reserveren voor de 3 innovatieprogramma's. Het free-rider aspect acht men te groot. Omdat namelijk vaak de overheid ook meebetaalt, is de kennis openbaar of hooguit heel kort te reserveren voor leden.

10. Is er een manier om alle glastuinbouwondernemingen te betrekken in de financiering van onderzoek?

In het EU marktordeningsbeleid voor de landbouw is geregeld dat producenten en/of ketenpartijen zich kunnen verenigen in zogeheten Brancheorganisaties om van daaruit taken en activiteiten op te zetten. Voor die activiteiten kan de minister van LNV een Verbindend Verklaring (VV) afgeven en daarmee kan geregeld worden dat niet-leden ook moeten meebetalen. Onderzoek is zo'n activiteit waarvoor dat zou kunnen. Voorwaarde is dat de brancheorganisatie 67% van de sector vertegenwoordigd en dat draagvlak voor de activiteit is vastgesteld.

De sector Groenten en Fruit en de sector Sierteelt hebben beide in 2016 zo'n Brancheorganisatie opgericht. Leden van de BO Groenten en Fruit zijn NFO (fruit), GroentenFruit Huis en LTO Glaskracht; de leden van de BO Sierteelt zijn Anthos, KAVB, VGB, FloraHolland en LTO Glaskracht.

Ook de Akkerbouw heeft 3 Brancheorganisaties (granen, suiker, aardappelen & overig) opgericht en die hebben met succes een gezamenlijk onderzoeksprogramma ingediend voor VV. De Akkerbouw is nu bezig met de feitelijke inrichting van het onderzoeksprogramma, de registratie van akkerbouwers en het organiseren van de heffing. Voor pluimvee en kalverhouderij loopt momenteel een VV-aanvraag.

11. Wat houdt een Verbindend Verklaring (VV) in?

Via Brancheorganisaties Siergewassen en Groenten/Fruit betekent een verbindend verklaring (VV) voor onderzoek het volgende:

- ✓ Een Onderzoekprogramma (bijvoorbeeld met als scope duurzame en verantwoorde glastuinbouw), met een looptijd van 4 jaar;
- ✓ Na 4 jaar volgt evaluatie;
- ✓ Indien de evaluatie positief is, kan een nieuwe nieuw programma worden overwogen door de sector. Er volgt dan een nieuwe VV aanvraag en draagvlaktoets;
- ✓ Glastuinbouw bepaalt zelf omvang, inhoud en aansturing;

- ✓ Alle glastuinders betalen mee. De VV bindt de ondernemers die geen lid zijn van één van de lid-een organisaties van de Brancheorganisaties.

12. Het geld is nu al op, en in 2019 komt eventueel pas de nieuwe financiering op gang. Wordt er in 2018 niets gedaan en voorlopig niets aanbesteed?

Het klopt dat er nu vrijwel geen geld meer bij het Programmafonds is. Echter er loopt nog flink wat onderzoek dat al eerder is gefinancierd, ook door de overheid. Ook de gewasco-operaties kunnen nog aanbesteden.

Voor de 3 programma's is de situatie als volgt. Onder voorwaarde dat de achterban / Ondernemersgroep Kennis in je Kas akkoord is met een nieuwe financieringsaanpak is het Bestuur LTO Glaskracht bereid om uit de financiële reserves projecten voor te schieten. Wanneer vervolgens de nieuwe financiering in uitvoering is, kan dat worden teruggestort. Zo kunnen we wel door met de programmering van 2019 die deels al in de zomer van 2018 moet worden geregeld.

13. Hoe zit het met het EBG, dat zou toch de financiering van Kas als Energiebron regelen?

Het [Energiebesparingsstelsel Glastuinbouw](#) is primair bedoeld als prikkel voor energiebesparing. Bedrijven die boven hun individuele verbruiksnorm komen, betalen een heffing. Uit die heffingsinkomsten zou inderdaad het programma Kas als Energiebron gefinancierd worden. Het proces van de goedkeuring bij de overheid (EZ, nu LNV) is vertraagd en ook loopt nog een mededingingstoets bij de Europese Commissie. Voor de financiering van Kas als Energiebron 2018-2020 kan niet op dit proces worden gewacht.

Het EBG betref overigens alleen energie en zou voor Glastuinbouw Waterproof en Het Nieuwe Doen in Plantgezondheid geen middelen opleveren. De ondernemersklankbordgroep Energie adviseerde daarom een financieringsoplossing te zoeken die voor alle drie de onderzoeksthema's werkt.